

Total No. of Printed Pages—20

5 SEM TDC GEED (CBCS)
GE 501/502/503

2 0 2 2

(Nov/Dec)

EDUCATION
(Generic Elective)

Paper : GE-501/502/503

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-501

(Education in Pre-Independent India)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) বৈদিক শিক্ষাৰ বিদ্যাক্ষত্ৰ অনুষ্ঠানটো কি আছিল ?
What was the initiation ceremony of
Vedic education?

(b) বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ শিক্ষাৰ মাধ্যম কি আছিল ?
What was the medium of instruction of
Buddhist education system?

(2)

- (c) প্রথম অসমীয়া বাতবিকাকত 'অৰুণোদয়' প্রকাশ হৈছিল _____ চনত।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

The first Assamese newspaper, *Arunodoi* was published in the year _____.

(Fill in the blank)

- (d) শ্ৰীবামপুৰ ত্ৰয়ীৰ যি কোনো এজনৰ নাম উল্লেখ কৰা।
Mention any one name of Srirampur Trio.

- (e) কোনে 'নিম্নগামী পৰিশ্ৰাৰণ নীতি' উদ্ভাৱন কৰিছিল?
Who introduced the 'downward filtration theory'?

- (f) প্রথম ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগৰ সভাপতি কোন আছিল?
Who was the Chairman of the first Indian Education Commission?

- (g) বুনীয়াদী শিক্ষাৰ প্রথম সন্মিলনখন কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল?
When was the first Conference of Basic Education held?

- (h) কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগ (১৯১৭)ৰ আন এটা নাম কি আছিল?
What was the another name of Calcutta University Commission (1917)?

P23/450

(Continued)

(3)

2. চমু টোকা লিখা : 5×4=20

Write short notes on :

- (a) ইছলামিক যুগত নাৰী শিক্ষা
Women education in Islamic period
(b) অসমত মিছনেৰীসকলৰ কামকাজ
Missionaries activities in Assam
(c) প্রাচ্য-পাশ্চাত্যৰ বিবাদ
Anglicist-Classist controversy
(d) গোখলেৰ বিল, ১৯১১
Gokhle Bill, 1911

3. বৈদিক আৰু বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ এক তুলনামূলক আলোচনা আগবঢ়োৱা। 13

Give a comparative study of Vedic and Buddhist system of education.

অথবা /Or

ইছলামী শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
বৈদিক শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু ইছলামী শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ পাৰ্থক্যসমূহ
লিখা। 7+6=13

Describe the main features of Islamic education. Write the differences between the Vedic and Islamic education systems.

4. মেকলেৰ প্ৰতিবেদন আৰু ভাৰতীয় শিক্ষাত ইয়াৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 13

Discuss Macaulay's Minute and its impact on Indian education.

P23/450

(Turn Over)

(4)

অথবা /Or

লৰ্ড বেণ্টিংকৰ শিক্ষা নীতিৰ পৰামৰ্শাৱলী আৰু ভাৰতীয় শিক্ষাত ইয়াৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

Discuss the recommendations of Lord Bentinck's educational policy and its impact on Indian education.

5. ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষাজগতলৈ লৰ্ড কাৰ্জনৰ অৱদানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 13

Discuss the contribution of Lord Curzon to Indian education.

অথবা /Or

উডৰ ঘোষণাপত্ৰৰ গুণ আৰু দোষসমূহ আলোচনা কৰা। ভাৰতীয় শিক্ষাত উডৰ ঘোষণাপত্ৰক মেগ্না কাৰ্টা আখ্যা দিব পাৰিনে? ব্যাখ্যা কৰা। 6+7=13

Discuss the merits and demerits of Wood's Despatch. Do you support that it is a Magna Carta of Indian education? Explain.

6. কোন চনত হাৰটগ কমিটি গঠন কৰা হয়? শিক্ষাৰ বিভিন্ন দিশত হাৰটগ কমিটিৰ পৰামৰ্শসমূহ আলোচনা কৰা। 1+12=13

In which year was the Hartog Committee appointed? Discuss the recommendations of Hartog Committee on different areas of education.

P23/450

(Continued)

(5)

অথবা /Or

বুনিয়াদী শিক্ষাৰ নীতিসমূহ লিখা। বুনিয়াদী শিক্ষাৰ গুণ আৰু দোষসমূহ আলোচনা কৰা। 7+6=13

Write the main principles of basic education. Discuss the merits and demerits of basic education.

Paper : GE-502

(Guidance and Counselling)

1. (a) তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×5=5

Choose the correct answer of the following :

(i) নিৰ্দেশনা হ'ল _____ প্ৰক্ৰিয়া।

Guidance is the process of

- (1) শিশুক উপদেশ দিয়া
giving advice to the child
- (2) শিশুক তথ্যৰ যোগান ধৰা
providing information to the child
- (3) শিশুক বুদ্ধিদীপ্ত সিদ্ধান্ত বাছনিত সহায় কৰা
assisting the child in making wise choice
- (4) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

P23/450

(Turn Over)

(6)

- (ii) একাদশ শ্ৰেণীৰ এজন শিক্ষার্থীয়ে শ্ৰেণী শিক্ষকৰ ওচৰলৈ যায় আৰু তেওঁক জনায় যে পৰীক্ষাৰ দিন ঘোষণা কৰাৰ লগেলগে তেওঁ অস্বস্তি অনুভৱ কৰে। এনেধৰণৰ পৰিস্থিতিত তলৰ কোন প্ৰকাৰৰ নিৰ্দেশনা আটাইতকৈ প্ৰাসংগিক বুলি বিবেচনা কৰিব লাগিব ?

A student of class XI approaches the class teacher and informs his/her that the schedule of examination, when announced, makes him/her uneasy. What kind of guidance is to be considered most relevant in this situation?

- (1) শৈক্ষিক নিৰ্দেশনা
Educational guidance
- (2) ব্যক্তিগত নিৰ্দেশনা
Personal guidance
- (3) স্বাস্থ্য নিৰ্দেশনা
Health guidance
- (4) ওপৰৰ সকলোকেইটা
All of the above

- (iii) কাৰ্ল ৰজাৰ্ছে প্ৰস্তাৱিত পৰামৰ্শ প্ৰদানৰ প্ৰক্ৰিয়াটো হ'ল

The type of counselling process proposed by Carl Rogers is

- (1) নিৰ্দেশনাত্মক পৰামৰ্শদান
directive counselling

(7)

- (2) অ-নিৰ্দেশনাত্মক পৰামৰ্শদান
non-directive counselling
- (3) সাৰগ্ৰাহী পৰামৰ্শদান
eclectic counselling
- (4) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

- (iv) নিয়োগ সেৱা তলৰ কোনটোৰ লগত জড়িত নহয় ?
The placement service is not concerned with

- (1) বিদ্যালয় সম্পূৰ্ণ কৰাৰ আগতেই আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ পৰা আঁতৰি অহা শিক্ষার্থীসকল
who withdraw from the formal education before they complete school
- (2) বিদ্যালয়লৈ আহি থকাৰ সময়তে বা বন্ধৰ সময়ত নতুবা সপ্তাহান্তত অংশকালীন নিয়োগৰ সুবিধা বিচৰা লোকসকল
who prefer part-time work while going to school or may be during the vocation or after school hours or during weekends
- (3) মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ নিয়মীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল
who are regular students of secondary schools
- (4) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

(v) সমীক্ষামূলক সেৱাত অনুসৰণ কৰা পৰ্যায়সমূহ হ'ল

The steps that are dealt in follow-up services are

(1) প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা প্ৰণালীবদ্ধভাৱে তথ্য সংগ্ৰহ কৰা

a systematic gathering of data from the alumni

(2) সংশ্লিষ্ট ব্যক্তি যেনে, শিক্ষার্থী, অভিভাৱক আৰু সম্প্ৰদায়ৰ আগত সেই তথ্যৰ ব্যাখ্যা আৰু উপস্থাপন কৰা

interpretation and presentation of that data to all the concerned personnel, i.e., student, parent and community

(3) প্ৰাপ্ত ফলাফলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পৰিশোধিত শৈক্ষিক কৰ্ম আঁচনিৰ পৰামৰ্শ দিয়া

suggest a modified framework of educational programme based on the findings made

(4) ওপৰৰ সকলোকেইটা

All of the above

(b) খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা :

1×3=3

Fill in the blanks :

(i) “বৃত্তিমূলক নিৰ্দেশনা হৈছে এজন ব্যক্তিক এটা বৃত্তি নিৰ্বাচনৰ বাবে, সেই বৃত্তিৰ বাবে নিজকে প্ৰস্তুত কৰিবৰ বাবে, সেই বৃত্তিত নিজকে নিয়োজিত কৰিবৰ বাবে আৰু সেই বৃত্তিত উন্নতি লাভৰ বাবে সহযোগিতা আগবঢ়োৱা এক প্ৰক্ৰিয়া।” এই সংজ্ঞাটো প্ৰদান কৰিছিল _____।

“Vocational guidance is a process of assisting the individual to choose an occupation, prepare for it, enter upon, and progress in it” is defined by _____.

(ii) মাছলোৰ তত্ত্ব অনুসৰণ কৰা পৰামৰ্শদাতাই বিশ্বাস কৰে যে মানুহৰ আচৰণ _____ দ্বাৰা নিৰ্দেশিত হয়।

Counsellor who follow Maslow's theory believe people's behaviours are directed by _____.

(iii) প্ৰতিজন পৰামৰ্শ প্ৰয়োজনকাৰীৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু সামৰ্থ্যৰ প্ৰতি গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি দৃষ্টিভঙ্গী আৰু কৌশল বাছনি কৰা পৰামৰ্শদান প্ৰক্ৰিয়াক _____ বুলি কোৱা হয়।

Counsellor who choose their approach and techniques to the needs and capacity of each individual client are said to be _____.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 5 = 20$

Write short notes on the following :

- (a) ব্যক্তিগত আৰু দলীয় নিৰ্দেশনাৰ পাৰ্থক্যসমূহ
Differences between individual and group guidance
- (b) পৰামৰ্শদানৰ নীতিসমূহ
Principles of counselling
- (c) নিৰ্দেশনা প্ৰক্ৰিয়াত সঁজুলিৰ ধাৰণা
Concept of tool in the guidance process
- (d) শৈক্ষিক আৰু বৃত্তিমূলক নিৰ্দেশনাৰ সম্পৰ্ক
Relationship between educational and vocational guidance
- (e) নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদান প্ৰক্ৰিয়াত প্ৰধানশিক্ষকৰ ভূমিকা
Role of headmaster in guidance and counselling

3. নিৰ্দেশনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত নিৰ্দেশনাৰ দাৰ্শনিক আৰু সামাজিক ভিত্তিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
 $2+4+4=10$

Define guidance. Discuss the philosophical and sociological bases of guidance with appropriate examples.

4. পৰামৰ্শদানৰ সংজ্ঞা দিয়া। পৰামৰ্শদানৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে পুনৰাই লিখা। সু-পৰামৰ্শদান প্ৰক্ৰিয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
 $2+4+5=11$

Define counselling. Restate the scope of counselling. Explain the characteristics of a good counselling process.

5. পৰামৰ্শদান সেৱাৰ আহিলা হিচাপে সাক্ষাৎকাৰ আৰু পৰ্যবেক্ষণৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।
 $5+5=10$
- Discuss the importance of interview and observation as tools for counselling services.

অথবা / Or

পৰামৰ্শদান সেৱাৰ আহিলা হিচাপে সমাজনীতি আৰু ধাৰাবাহিক পৰিমাণক পত্ৰৰ গুণ আৰু দোষসমূহ আলোচনা কৰা। $5+5=10$

Discuss the merits and demerits of sociometry and cumulative record card as tools for counselling services.

6. নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহ উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদান প্ৰক্ৰিয়াৰ উত্তৰণৰ বাবে কিছুমান পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।
 $5+6=11$

Discuss the challenges of guidance and counselling with examples. Suggest some ways to improve the guidance and counselling process.

(12)

অথবা /Or

অপরাধপ্ৰৱণ আৰু সৃজনশীল দলৰ বাবে নিৰ্দেশনা আৰু
পৰামৰ্শদানৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 5+6=11

Discuss the role of guidance and counselling
for a delinquent and creative group of
learners.

7. প্ৰাথমিক আৰু মাধ্যমিক পৰ্যায়ত নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শ সেৱা
সংগঠনৰ নীতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 5+5=10

Interpret the principles of organizing
guidance and counselling services at the
elementary and secondary levels.

অথবা /Or

উচ্চ পৰ্যায়ত নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ প্ৰয়োজন হোৱা
ব্যক্তিগত আৰু শৈক্ষিক তথ্যসমূহ নিৰ্বাচন কৰা। 5+5=10

Choose personal and educational information
for guidance and counselling at the higher
level.

P23/450

(Continued)

(13)

Paper : GE-503

(Value Education)

1. তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer of the following :

(a) তলৰ শব্দবোৰৰ কোনটোৱে ইংৰাজী 'value' শব্দটোৰ
অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিছে?

Which of the following words refers to
the meaning of the English word
'value'?

(i) উত্তম

Best

(ii) মূল্য

Worth

(iii) গুণ

Merit

(iv) গ্ৰহণযোগ্যতা

Acceptance

(b) তলৰ কোনটো ভাৰতীয় সংবিধানত উল্লেখিত এক প্ৰমূল্য
নহয়?

Which of the following is not a value
stated in the Indian Constitution?

(i) ন্যায়

Justice

P23/450

(Turn Over)

(ii) স্বাধীনতা
Liberty

(iii) সততা
Honesty

(iv) ভ্রাতৃত্ব
Fraternity

(c) তলৰ কোনটো মূল্যবোধ শিক্ষাৰ দিশ ব্যক্তিৰ মনোভাৱ বিকাশৰ লগত জড়িত হৈ আছে?

Which of the following dimensions of value education is related to the development of attitude of the individual?

(i) সংজ্ঞানমূলক দিশ
Cognitive dimension

(ii) অনুভূতিমূলক দিশ
Affective dimension

(iii) মনোপেশীয় দিশ
Psychomotor dimension

(iv) ওপৰৰ সকলোকেইটা
All of the above

(d) তলৰ কোনখন কমিটি অথবা আয়োগক ধৰ্মীয় আৰু নৈতিক শিক্ষাৰ বিষয়ে পৰামৰ্শ দিবলৈ C.A.B.E. ৰ দ্বাৰা নিয়োগ কৰা হৈছিল?

Which of the following Committees or Commissions was appointed by C.A.B.E. for the recommendation of imparting religious and moral education?

(i) মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগ, ১৯৫২-৫৩

Secondary Education Commission,
1952-53

(ii) শ্ৰী প্ৰকাশ কমিটি, ১৯৫৯

Sri Prakash Committee, 1959

(iii) সম্পূৰ্ণানন্দ কমিটি, ১৯৬১

Sampurnanand Committee, 1961

(iv) ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগ, ১৯৬৪-৬৬

Indian Education Commission,
1964-66

(e) মূল্যবোধ শিক্ষা প্ৰদানৰ এক উল্লেখযোগ্য ব্যৱহাৰিক পদ্ধতি হৈছে

One of the important practical methods of imparting value education is

(i) প্ৰাতঃসভা

morning assembly

- (ii) কলা আৰু চিত্ৰাংকন প্রতিযোগিতা
art and painting competition
- (iii) গ্ৰন্থ প্ৰদৰ্শনী
book exhibition
- (iv) ওপৰৰ সকলোকেইটা
All of the above
- (f) তলৰ কোনটো দিন ২০০২ সালৰ পৰা 'আন্তৰ্জাতিক
শান্তি দিবস' হিচাপে পালন কৰি অহা হৈছে?
Which of the following days has been
observed as the 'International Peace
Day' since 2002?
- (i) ৫ চেপ্তেম্বৰ
5 September
- (ii) ২১ চেপ্তেম্বৰ
21 September
- (iii) ২ অক্টোবৰ
2 October
- (iv) ২১ অক্টোবৰ
21 October

- (g) তলৰ কোনটো শান্তিৰ বাবে শিক্ষাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ
সহপাঠ্যক্ৰমিক কাৰ্যাৱলীৰ ব্যৱস্থা?
Which of the following is a significant
provision of cocurricular activities
aiming at education for peace?
- (i) এন. চি. চি.
NCC
- (ii) এন. এচ. এচ.
NSS
- (iii) স্কাউট আৰু গাইড
Scout and Guide
- (iv) ওপৰৰ সকলোকেইটা
All of the above
- (h) বিদ্যালয়ত শান্তিৰ বাবে শিক্ষা প্ৰক্ৰিয়া বাধাপ্ৰাপ্ত হ'ব পৰা
এক অনুশীলন হৈছে
The practice which may hinder the
process of education for peace in
school is
- (i) ভাল আচৰণক প্ৰশংসা কৰা
praise of good behaviour
- (ii) এক যোগাত্মক উমাল পৰিবেশ সৃষ্টি কৰা
creating a positive warmth climate
- (iii) শাৰীৰিক শাস্তিৰ প্ৰয়োগ
using corporal punishment
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on the following :

- (a) গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধ
Democratic values
- (b) মূল্যবোধ প্ৰতিপালনত দূৰদৰ্শনৰ ভূমিকা
Role of television in fostering values
- (c) মূল্যবোধ শিক্ষাৰ ধৰ্মীয় দিশ
Religious dimension of value education
- (d) শান্তিৰ বাবে শিক্ষাৰ সহযোগিতামূলক শিক্ষণ প্ৰণালী
Cooperative learning as a pedagogy of education for peace

3. মূল্যবোধ আৰু অন্তৰ্নিহিত মূল্যবোধৰ অৰ্থ বৰ্ণনা কৰা। এজন ব্যক্তিয়ে অধিকাৰী হোৱা বিভিন্ন অন্তৰ্নিহিত মূল্যবোধবোৰৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা। $3+2+5=10$

Describe the meaning of value and intrinsic value. Write a note on various intrinsic values possessed by an individual.

4. মূল্যবোধ শিক্ষা মানে কি বুজা? মূল্যবোধ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যসমূহ লিখা। মূল্যবোধ শিক্ষাৰ বাবে ৱাৰ্ধা শিক্ষা সন্মিলন, ১৯৩৭ৰ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ দিশসমূহ কি কি? চমুকৈ লিখা। $3+5+5=13$

What do you mean by value education? Write the objectives of value education. What are the significant aspects of Wardha Education Conference, 1937 for value education? Write briefly.

5. নৈতিক প্ৰমূল্য মানে কি? মহাত্মা গান্ধীৰ জীৱন দৰ্শনত প্ৰতিফলিত হোৱা নৈতিক প্ৰমূল্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

$2+8=10$

What is meant by moral value? Discuss the moral values that were reflected in the Mahatma Gandhi's philosophy of life.

অথবা / Or

নান্দনিক প্ৰমূল্য মানে কি? নান্দনিক প্ৰমূল্য বিকাশৰ বাবে বিশ্বভাৰতীৰ 'সংগীত ভৱন' আৰু 'কলা ভৱন'ৰ পাঠ্যক্ৰমৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা। $2+4+4=10$

What is meant by aesthetic value? Write briefly about the curriculum of 'Sangeet Bhawan' and 'Kala Bhawan' of Visva-Bharati for development of aesthetic value.

-6. শান্তি শিক্ষাৰ অৰ্থ বৰ্ণনা কৰা। এজন শিক্ষকে পাঠ্যক্ৰমৰ লগত শান্তি শিক্ষা সংহত কৰি কি শিক্ষাদান পদ্ধতি অৱলম্বন কৰা উচিত? পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। $4+9=13$

Describe the meaning of peace education. What teaching methods should be adopted by a teacher for the transaction of curriculum by integrating peace education? Suggest.

7. জীৱনত শ্ৰেষ্ঠত্ব লাভ কৰা দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ডেউকা হৈছে 'যোগাত্মক চিন্তন' আৰু 'আত্ম-মৰ্যাদা'। আলোচনা কৰা। 10
'Positive thinking' and 'self-esteem' are two important wings to achieve excellence in life. Discuss.

(20)

অথবা /Or

চাৰিত্ৰিক শিক্ষাৰ বাবে আটাইতকৈ প্ৰয়োজনীয় উপাদানসমূহ কি
কি? সৎ চৰিত্ৰই এখন দেশৰ সূনাগৰিক হোৱাত কেনেদৰে
সহায় কৰে?

4+6=10

What are the important components for
character education? How does good
character help in making good citizens?

***